



<p>כ"ח סיון, תשע"ד 26 ביוני 2014</p>	<p>חוזר נכות מס' 1952</p>
<p><b>נושא: נכות כללית ונכויות מיוחדות</b> <b>תת נושא: חקירות – היבט פלילי</b> <b>שם החוזר: נוהל טיפול בתיק לאחר חקירות</b></p>	
<p><b>מטרת החוזר</b> להנחות את פקידי התביעות בנכות כללית ואת פקידי נכויות על אופן הטיפול בתיק שחוזר מחקירה וסומן כבעל חשד להיבט פלילי.</p>	
<p><b><u>פתח דבר</u></b></p>	
<p style="text-align: center;"><b>הוראות לביצוע</b></p>	
<p><b>הגדרות</b></p>	
<p><b>קישורים רלוונטיים</b> <b><u>חוזר מנהל גמלאות מס' 409</u></b> <b><u>חוזר נכות 1855 – הפצת מידע - הכנסות בן/ת זוג מעבודה</u></b> <b><u>חוזר נכות 1909 – הפצת מידע - הכנסות נכה מעבודה</u></b> סעיף 327 בחוק הביטוח הלאומי – מסירת מידע מטעה</p>	
<p><b>נספחים</b> <b><u>נספח 1 – מכתב השהיית תשלום בשל מצב רפואי</u></b> <b><u>נספח 2 – מכתב השהיית תשלום בגין הכנסות</u></b> <b><u>נספח 3 – מכתב השהיית תשלום תוספת עבור בן זוג</u></b> <b><u>נספח 4 – מכתב דחייה בגין אי-שיתוף פעולה (לפי סעיף 327)</u></b></p>	
<p><b>רשימת תפוצה</b> מנהלי הסניפים מנהלי סניפי משנה מנהלי תחום גמלאות סגני מנהלי תחום גמלאות ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות רופאים מוסמכים נכות כללית מנהלי מחלקות ועדות ומזכירי ועדות</p>	

**תודה רבה לעיריית נתן על גיבוש הנוהל וכתיבת החוזר!**

בברכה,

*לימור לוריא*

לימור לוריא  
מנהלת אגף א' גמלאות נכות



### פתח דבר

נוהל טיפול בתיק שחזר מחקירה אשר ממצאיה מעלים שקיים חשד להיבט פלילי מפורט בחוזר מנהל גמלאות מס' 409, לפיו אם לאחר חקירה התברר שקיים חשד להיבט פלילי, ניתן להשהות תשלום גמלה או לדחות את התביעה (לפי סעיף 327(ב) לחוק).

חוזר זה בא להוסיף על חוזר מנהל גמלאות מס' 409 ולהנחות את פקידי התביעות כיצד להמשיך את הטיפול בתיקים החוזרים מחקירות, באילו נסיבות לדחות את התביעה, להפסיק את תשלום הגמלה כולה או חלקה.

[חזרה](#)

### הגדרות

ממצאי חקירה – ממצאי חקירה בחתימת החוקר המלווים בדיסק חקירה/תמונות ובעדויות באזרה/שלא באזרה.  
"מידע מטעה" – ידיעה כוזבת שניתנה בעל פה או בכתב, העלמת מידע או העברת מסמך מזויף.  
"מצג שווא" – הצגה מכוונת של מצב עובדתי השונה מן המצב האמיתי בדרך של התנהגות או העברת מידע בכל דרך שהיא, בין היתר מצב בו המבוטח מתנהל באופן המדמה לקות קשה בין כתלי המוסד, וזאת בשונה מהתנהלותו מחוץ לכתלי המוסד.

[חזרה](#)



### הוראות לביצוע

עפ"י ממצאי חקירה שהתקבלו מתברר כי התובע מסר "מידע מטעה" או הציג "מצג שווא", וחוקר המוסד סיכם את ממצאי החקירה ונתן את דעתו אם קיים או לא קיים היבט פלילי.

פקיד התביעות יפעל על פי נסיבות המקרה כלהלן (בין אם לדעת החוקר מדובר בהיבט פלילי ובין אם לאו):

#### 1. מצב תעסוקתי של הנכה ו/או של בן הזוג

היה והתובע או בן/ת הזוג שמשולמת עבורו/ה תוספת, נצפו עובדים בעת שהצהירו (בכתב או בעל-פה) באותו מועד, שאינם עובדים, יש להשהות את תשלום הקצבה או תשלום תוספת התלויים עבור בן/ת הזוג לפי העניין. יש להודיע למבוטח על השהיית תשלום על פי תקנה 17 לתקנות הגשת תביעה ואופן תשלומה – דוגמא למכתב ההודעה מצורפת לחוזר בנספח 2 ובנספח 3. אל מכתב ההודעה יש לצרף טופס הצהרה על הכנסות. יש להדגיש בפני התובע שעליו להצהיר על הכנסותיו והכנסות בן/ת הזוג לתקופה הרלוונטית, אף מעבר ל- 12 חודשים אחרונים.

א. השיב התובע שהוא ו/או בן/ת זוגו אינם עובדים – קיים חשד להיבט פלילי. יש לפעול על פי הוראות חוזר מנהל גמלאות מס' 409.

ב. השיב התובע שהוא ו/או בן הזוג עובדים, יש לפעול כלהלן:  
(1) הכנסותיהם אינן עולות על הסכומים הקבועים בחוק (פרט 1 בלוח ט' – לבן/ת הזוג, הכנסות מתחת לרף – לנכה. ולעניין שר"מ ראה תקנה 10א), יש לחדש תשלום ולערוך התחשבנות על פי הנהלים המפורטים בחוזר נכות 1855 – הפצת מידע - הכנסות בן/ת זוג מעבודה ובחוזר נכות 1909 – הפצת מידע - הכנסות נכה מעבודה.

(2) הכנסותיהם עולות על הסכומים (כפי שמתואר בסעיף 1) להלן – יש לעדכן את ההכנסות במערכת נכות מתאריך תחילת העבודה, לבטל את השהיית התשלום ולפעול לגביית החוב שנוצר.

לתשומת ❤️, האמור בסעיף זה חל גם על מי שזכאי לקצבת העידוד ו/או קח"נ מדורג.



ג. לא השיב התובע את טופס ההצהרה על הכנסותיו, לאחר תזכורת, יש לנסות ליצור עמו קשר טלפוני ולהבהיר לו את החשיבות בדבר עדכון ההכנסות. אם לא משתף פעולה, יש להפסיק זכאותו בגין אי המצאת מסמכים מהמועד שבו נצפה עובד על-פי ממצאי החקירה, בהתאם לסעיף 327 לחוק ולשלוח אליו הודעה בהתאם, כולל זכות ערר לביה"ד (נספח 4).

## 2. מצב רפואי/תפקודי של הנכה

היה והתובע נצפה בחקירה מתפקד באופן שאינו סביר לאדם עם לקות כפי שנקבעה לו באבחון רפואי, לדוגמא:

- התובע הגיע לוועדה כשהוא מתנייד באמצעות כיסא גלגלים בלבד ובחקירה נצפה מתהלך באופן חופשי;
- לתובע נקבעו אחוזי נכות גבוהים בגין מוגבלות בתנועות של עמוד שדרה מותני והתובע נצפה מתכופף ומרים משאות כבדים;
- לתובע נקבעו 100% בגין לקות ראייה או צמצום בשדה ראייה והוא נצפה נוהג ברכב.

יש להעביר את כל הראיות שנאספו ע"י החוקר בצירוף התיק, צילומים ודיסק החקירה לעיון וחוות דעת רופא מוסמך בסניף ולבקש ממנו התייחסות למצבו הרפואי של המבוטח בהתאם למסמכים המצויים בתיק הנכות ובחקירות. חשוב מאוד שהרופא המוסמך יהיה מומחה ללקות העיקרית שנקבעה.

א. במקרים בהם הרופא המוסמך מציין כי פעולתו של התובע כפי שנצפתה בדיסק החקירה אינה אפשרית עם לקות כפי שנקבעה לו ולא יתכן שחלה הטבה במצבו הרפואי – קיים חשד להיבט פלילי.

יש להשהות תשלום קצבה על פי תקנה 17 לתקנות הגשת תביעה ואופן תשלומה ולהזמין את התובע לאבחון רפואי חוזר בעקבות חשד להיבט הפלילי. במקביל יש לפנות לגורמים המטפלים בו בקהילה ולהזמין חומר רפואי, כגון: מסמכים רפואיים מקופת חולים, חומר ממרפאה נירולוגית, אורתופדית, סיכום מידע רפואי עדכני מרופא משפחה, כולל פירוט תרופות שמקבל וקונה.



היה וממצאי האבחון עולה כי התשתית שעליה נוצרה זכאותו של התובע, התבססה על מצג שווא, ניתן לקבל החלטה שונה מזו שהתקבלה בעבר, ללא מגבלות תאריך תחולה (אף מתחילת הזכאות), ולאחר מכן לטפל בתיק לפי [חוזר מנהל גמלאות מס' 409](#).

לתשומת ♥ :

הזימון לאבחון חוזר יחול גם במקרים בהם לא משולמת עוד הקצבה בפועל, אם לזכאותו בעבר יש השפעה על זכויותיו בהווה, כגון בעת המעבר לזקנה.

ב. במקרים בהם הרופא המוסמך סבור שאין וודאות לגבי מסוגלות או אי מסוגלות התובע לפעול כפי שנצפה בחקירות, יש לדרוש מהמבוטח להמציא חומר רפואי עדכני, ובמקביל לבקש מידע עדכני מהגורמים המטפלים בקהילה. היה ולאחר העיון בתיק הנכות ובחומר העדכני סבור הרופא שחלה **הטבה** במצבו של התובע בשל טיפול רפואי או תרופתי שמקבל או שהרופא לא יכול להחליט – **ההיבט הפלילי קיים בספק**.

במקרים אלה, יש לערוך אבחון רפואי חדש ולבקש מהרופא להתייחס לממצאי החקירה ולקבוע תאריך מדויק בו חלה הטבה במצבו הבריאותי של המבוטח.

(1) אם ימצא כי התובע עובר סף רפואי לנכות, אינו מקבל קצבת שירותים מיוחדים ואין חשד להיבט הפלילי – אין לדון מחדש בדרגת אי הכושר, אף אם פחתו אחוזים הרפואיים, זאת בהתאם לתקנות בדיקה מחדש החדשות.

(2) אם ימצא כי התובע עובר סף רפואי לנכות כללית, אך אינו עובר סף רפואי לשירותים מיוחדים ומקבל קצבת שירותים מיוחדים, ואין חשד להיבט פלילי- יש לדון מחדש בתלות בעזרת הזולת ובדרגת אי הכושר.

(3) אם ימצא כי התובע עובר סף רפואי אך הליקויים העיקריים שבגינם נקבעה לו דרגת אי-כושר או התלות בעזרת הזולת בעבר הופחתו באופן משמעותי ויש חשד להיבט הפלילי – יש לדון מחדש בכושר או בזכאותו לשירותים מיוחדים ולהמשיך הטיפול בתיק לפי [חוזר מנהל גמלאות מס' 409](#).

(4) אם ימצא כי התובע לא עובר סף רפואי, התביעה תדחה למפרע עד 15 חודשים מיום ההודעה בדבר בדיקה מחדש (במסגרת תקנות בדיקה מחדש החדשות).

אם סומן על ידי החוקר שקיים היבט פלילי, יש לטפל בתיק לפי [חוזר מנהל גמלאות מס' 409](#).



5) לא התייצב התובע לוועדה רפואית כנדרש, ולא הודיע על כך מראש, יש לבצע אבחון ללא נוכחות התובע בהסתמך על ממצאי החקירה והחומר הרפואי שהתקבל ישירות מהגורמים בקהילה. לאחר שיתקבלו ממצאי האבחון יש לפעול לפי סעיף קטן 1(3) לעיל לפי העניין.

לתשומת ♥ :

- צפיה בדיסק החקירה - בכל מקרה, לפני הזימון לוועדה, יש לוודא שהתובע צפה בדיסק החקירה. כמו כן יש להסב תשומת לב מזכיר הוועדות על קיומה של החקירה, ובאחריותו שממצאיה יובאו בפני הרופאים נותני חו"ד ו/או רופא מוסמך.
- חקירת קטינים - לא ניתן לבצע חקירה סמויה או גלויה לקטין. על-כן, במידה ועולה חשד סביר למצג שווא ויש צורך בחקירת הקטין עצמו (כולל צילום וידאו), יש להעביר את התיק לרפרנט במשרד הראשי. הרפרנט יבקש אישור מהועדה לצילום וחקירת קטינים בראשות סמנכ"ל גמלאות.

#### ג. טיפול בערר לאחר חקירות

ערער התובע על החלטת פקיד תביעות או החלטת רופא מוסמך שהתקבלו בעקבות החקירה, יש לצרף את ממצאי החקירה לתיק הנכות. יש להסב את תשומת לב מזכיר הוועדות על קיומה של חקירה ובאחריותו שממצאיה יובאו בפני הוועדה לעררים.



נספח 1 – מכתב השהיית תשלום בשל מצב רפואי

תאריך:

לכבוד:

ת.ז:

---

---

---

שלום רב,

הנדון: קצבת נכות כללית

הריני להודיעך כי על פי מידע הקיים בידינו, ההחלטה בדבר זכאותך לקצבת נכות כללית התבססה לכאורה על מידע מוטעה שנמסר לנו על ידך או על ידי מי מטעמך.

לצורך בדיקת זכאותך נבקשך להמציא לנו תוך 45 ימים מסמכים רפואיים מקוריים המעידים על מצבך הבריאותי בהווה ובעבר (מכל הגורמים המטפלים בך).

עד לקבלת המידע האמור, יושהה תשלום הגמלה, וזאת בהתאם לתקנה 17 לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה ואופן תשלומה), התשנ"ח – 1998.

הנך רשאי לערער על החלטה זו בפני בית הדין האזורי לעבודה הקרוב למקום מגוריך.

במידה ואין בידך מקורות קיום, באפשרותך לבדוק זכאותך לגמלת הבטחת הכנסה בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריך.

בברכה,  
פקיד תביעות  
נכות כללית

העתק: לתיק



נספח 2 – מכתב השהיית תשלום בגין הכנסות

תאריך:

לכבוד:

ת.ז:

---

---

---

שלום רב,

הנדון: קצבת נכות כללית

הריני להודיעך כי על פי מידע הקיים בידינו, ההחלטה בדבר זכאותך לקצבה התבססה לכאורה על מידע מוטעה שנמסר לנו על ידך או על ידי מי מטעמך.

לצורך בדיקת זכאותך נבקשך להמציא לנו מידע על הכנסותיך. מצורף בזאת טופס הצהרה על הכנסות יש למלא הטופס על כל סעיפיו ולצרף אליו מסמכים התומכים בהצהרתך.

לתשומת לבך, הינך מתבקש להצהיר על הכנסותיך החל מ- \_\_\_\_\_ ועד היום וזאת בתוך 45 ימים.

עד לקבלת המידע האמור, יושהה תשלום הגמלה, וזאת בהתאם לתקנה 17 לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה ואופן תשלומה), התשנ"ח – 1998.

הנך רשאי לערער על החלטה זו בפני בית הדין האזורי לעבודה הקרוב למקום מגוריך.

במידה ואין בידך מקורות קיום, באפשרותך לבדוק זכאותך לגמלת הבטחת הכנסה בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריך.

בברכה,  
פקיד תביעות  
נכות כללית

העתק: לתיק





נספח 3 – מכתב השהיית תשלום תוספת עבור בן זוג

תאריך:

לכבוד:

ת.ז:

---

---

---

שלום רב,

הנדון: קצבת נכות כללית

הריני להודיעך כי על פי מידע הקיים בידינו, ההחלטה בדבר זכאותך לתשלום תוספת עבור בן/בת זוג התבססה לכאורה על מידע מוטעה שנמסר לנו על ידך או על ידי מי מטעמך.

לצורך בדיקת זכאותך לתשלום תוספת עבור בן/בת זוג עליך למלא טופס הצהרה על הכנסות המצורף בזאת ולצרף אליו מסמכים התומכים בהצהרתך, וזאת תוך 45 יום מיום הודעה זו.

עד לקבלת המידע האמור, יושהה תשלום תוספת עבור בן זוג וזאת בהתאם לתקנה 17 לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה ואופן תשלומה), התשנ"ח – 1998.

הנך רשאי לערער על החלטה זו בפני בית הדין האזורי הקרוב למקום מגוריך.

בברכה,  
פקיד תביעות  
נכות כללית

העתק: לתיק



נספח 4 – מכתב דחייה בגין אי-שיתוף פעולה (לפי סעיף 327)

תאריך:

לכבוד:

ת.ז:

---

---

---

שלום רב,

הנדון: קצבת נכות כללית

הריני להודיעך כי הפסקנו תשלום קצבת נכות מתאריך \_\_\_\_\_ (המועד שבו נצפית עובד), זאת מאחר ולא נענית לפניותינו מתאריך \_\_\_\_\_ ומתאריך \_\_\_\_\_, ולמרות ההסבר שקיבלת על חשיבות מסירת המידע המבוקש (לפי סעיף 327 לחוק).

על החלטה זו הנך ראשי לערער בפני ביה"ד האזורי לעבודה הקרוב למקום מגוריך.

בברכה,  
פקיד תביעות  
נכות כללית

העתק: לתיק